

เอื้องหมายนา SPIRAL FLAG

เอื้องหมายนา (ชื่อวิทยาศาสตร์: *Costus speciosus*, หรือ *Cheilocostus speciosus*; อังกฤษ: Indian Head Ginger) หรือ เอื้องเพชรมา เป็นพืชล้มลุกอายุหลายฤดู จัดอยู่ในวงศ์เอื้องหมายนา ชอบขึ้นในที่ชื้นแฉะ มีเหง้าใต้ดิน ใช้เป็นไม้ประดับได้ เจริญได้ดีทั้งในที่ที่ได้รับร่มเงาบ้าง หรือกลางแจ้งแดดจัดที่มีความชื้นสูง เอื้องหมายนาเป็นพืชมีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนและเป็นพืชประจำถิ่นในประเทศอินเดีย ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนถึงเกาะนิวกินี ลักษณะทั่วไปลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางระหว่าง 9.1–15.1 มิลลิเมตร สูง 1.5–2 เมตร อวบน้ำ ต้นเกลี้ยงหรือมีขนปกคลุม เหง้าใต้ดินสะสมอาหาร กาบใบปิด โอบรอบลำต้น มีสีแดงหรือสีน้ำตาลแดง ใบของเอื้องหมายนาเป็นใบเดี่ยว ออกเวียนสลับ รูปร่างกึ่งรูปขอบขนานกึ่งรูปหอก (oblong - lanceolate) ปลายใบเรียวแหลม ใบกว้าง 6–8 เซนติเมตร ยาว 20.5–29.6 เซนติเมตร ใต้ใบมีขนละเอียดสีขาวคล้ายกำมะหยี่ โคนใบแผ่เป็นกาบสีเขียวหรือสีน้ำตาลแดงหุ้มลำต้น ประโยชน์ เหง้าเป็นหัวมีแป้ง 60% ใช้เป็นอาหารได้ มีเส้นใยมาก ในประเทศมาเลเซีย อินเดีย และฟิลิปปินส์ใช้หน่ออ่อนใส่แกง เป็นผัก เหง้าและเมล็ดมีสารไดออกซินิน ซึ่งมีฤทธิ์คล้ายฮอร์โมนเพศหญิง และเป็นสารตั้งต้นในการสังเคราะห์ยาสเตอรอยด์ เมล็ดมีกรดไขมันที่มีกลิ่นหอม เหง้าสดจะมีพิษ เมื่อบริโภคในปริมาณมากจะทำให้อาเจียน ท้องร่วงรุนแรง และทำให้แท้งเนื่องจากการที่มีฤทธิ์ต้านการฝังตัวของตัวอ่อนที่ผนังมดลูก วิธึลปลูกคือต้องทำให้สุกก่อน ในมาเลเซียใช้ต้นเอื้องหมายนาในพิธีกรรมต่างๆ

เหง้าสด – มีรสฉุน เย็นจัด สามารถใช้ตำพอกบริเวณสะดือ รักษาโรคท้องมาน ใช้ขับปัสสาวะ เป็นยาถ่าย แก้ตกขาว บวม น้ำ ฆ่าพยาธิ รักษาโรคติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ แผลอักเสบบวมมีหนอง และฆ่าพยาธิ น้ำคั้น จากหัวสดใช้เป็นยาขับลม ใช้เป็นยาแก้วิงเวียน เหง้ากินกับหมากแก้ไอ

ราก – เป็นยาขม ขับเสมหะ ขับพยาธิ แก้ไอ แก้โรคผิวหนัง

ใบ – แก้ไข้ น้ำคั้นจากใบและยอดอ่อนใช้รักษาโรคตาและหู น้ำต้มใบและใบขี้ละเอียดใช้ทาภายนอก รักษาโรคผิวหนังและลดไข้

นิยมตัดประดับแจกันทั้งต้นที่มีช่อดอก เนื่องจากมีความสวยงามทั้งต้นและกาบประดับ นอกจากนี้ยังปลูกเป็นไม้ประดับได้อีกด้วย เอาส่วนของดอก ใบและเหง้ามาบดให้ละเอียดผสมน้ำแล้วนำไปลาดเทลงแปลงนาที่มีการระบาดของหอยเชอรี่จะได้ผลดี เนื่องจากเอื้องหมายนามีสารแทนนิน ทำให้หอยตายได้ ไข่ฝ่อ

SPIRAL FLAG (scientific name: *Costus speciosus*, or *Cheilocostus speciosus*; English: Indian Head Ginger) or horse diamond orchid is a multi-season herbaceous plant. Classified in the family of orchids, it likes to grow in wet places. have underground rhizomes Can be used as an ornamental plant Thrives well in partial shade. or in the middle of sunlight with high humidity Orchids are native to the tropics and endemic to India, New Guinea. General characteristics The stems are between 9.1-15.1 mm in diameter and 1.5-2 m in height. The leaves of Orchids are single leaves, circulating alternately. The leaves are 6-8 cm wide and 20.5-29.6 cm long. Young shoots in curry are vegetables. Fresh rhizomes are poisonous. When consumed in large quantities, it causes vomiting. severe diarrhea The way to reduce toxicity is to cook them first.

Fresh rhizomes - have a pungent taste, very cold, can be applied to the navel area. treat dropsy Used as a diuretic, as a laxative, to cure vaginal discharge, edema, to kill parasites, to treat urinary tract infections. Inflammation, swelling, pus and kill parasites. Juice from fresh tubers is used as a carminative. Used as a remedy for dizziness The rhizomes are eaten with betel nuts to cure cough. Roots - are bitter medicines, pituitary, parasitic, cough, skin disease.

Leaves - Fever. The juice from the leaves and young shoots is used to treat eye and ear diseases. Boiled leaves and finely crushed leaves are applied externally. Treat skin diseases and reduce fever. It is popular to decorate the entire vase with inflorescences.